

Fóia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A

12/24

martiu.

1867.

Ese in fie-care septemana edata, adeca dominee'a contienendu o cóla si diuimetate.

Pretulu pentru Austria

pe Febr. - Sept. . . . . 5 fl. -

pe Febr. - Dec. . . . . 7 fl. - cr.

Pentru Romania

pe Febr. - Sept. doi galbeni.

Nr.

11.

Cancelari'a redactiunei

Strat'a morarilor Nr. 10.

unde sunt a se adresá manuscriptele si banii de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile anonime nu se publica.

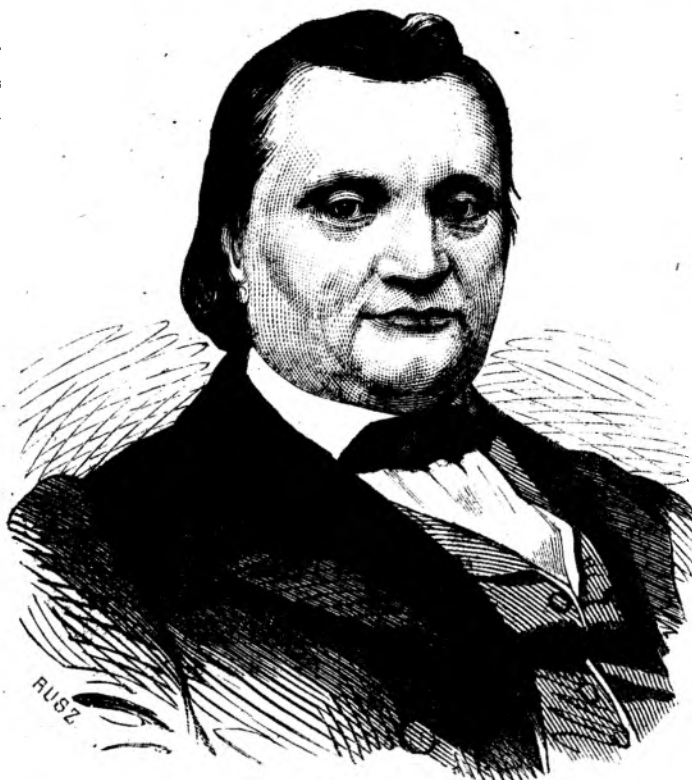
III

cursu

anuala.

SCEN'A ROMANA.

E unu adeveru recunoscutu de toti, cá o societate fara moralitate nu are durata, nu are viétia. Unulu din institutele binefacatórie cari au misiunea de a desvóltá si inaintá moralitatea este teatrulu. Teatrulu este cea mai mare scóla morala, cea mai mare scóla de educatiune pre langa biserica si scóla, — elu este unu templu alu moralitáti, alu luminii, si alu sciintiei. In elu se desvóltá si cultiva simtiemintele cele nobile si inalte, simtiemintele generóse umanitarie si nationale; elu ni aréta calea virtutii si a onorii, desvóltá in noi gustulu frumosulu, gustulu

Mateiu Millo.

bunei cu venintie, ni aréta datorfile de crestini si patrioti, ni infatiosieza icón'a libertáti si onorii precum si relele despotismului, ale viciului si infamiei. Elu e ca si o espusetiune a virtutíloru si viciuriloru societáti omenesci. Acésta scóla practica si distractiva la natiunile cultivate a ajunsu a fi panaa morala a poporului; e cunoscuta influinti'a ce eserceza ea a supra moravuriloru poporului.

Unu teatru bine organizatu, o scena ridicata la inaltímea sa este oglind'a demnitáti si moralitátiunei natiuni. Fara biserica,

fara scóla si fara teatru nu póte fi vórba de cultura si moralitate, nu póte fi vórba de venitoriu, de viétia; ferice de natiunea care posiede acésta trinitate santa!

Scen'a redesteptandu souvenirile trecutului, reimprospetandu gloriele strabune, victoriele, luptele loru pentru libertate si nedependintia; ni inaltia sufletulu, stirnesce in inimile nóstre sacr'a dorintia de a-i imitá, de a mai alege mórtea decátu dependinti'a si umilirea.

E mare, inalta si nobila chiamarea teatrului, si candu elu scie a se tiené la inaltímea misiunii sale, conduce poporulu la gloria si marire. Noi romanii de dincóce de Carpati din nefericire nu ne potemu laudá, nu ne potemu mandrí cu o scena romana; vin'a inse nu o portámu noi, ci vitregimea temporilor trecute; va veni si tempulu acela, candu dulcea si armoniós'a nóstra limba va resuná nu numai depre inaltímea catedrei, ci ni va indulcí inim'a si ni va farmecá audiulu si de pre scena. Multu mai fericiti decátu noi sunt fratii nostri de preste Carpati, cari asta-di — gratia intieptiunii patriotismului si curagiului desvoltatu cu tóta ocasiunea si in tóte impregiurârele — se bucura de o sórte mai buna, de o sórte care ne indreptatesce a crede cu firmitate, cá Romani'a va avé acelu venitoriu maretiu, pre care bardulu romanu lu-profetíse astufeliu:

„Venitoriu de auru Romani'a are,
Si prevedu prin seculi a ei inaltiare.“

Ei se potu mandrí cá au o scena, si potu díce cá artea dramatica la ei au facutu óre care progresu; cercetandu inse mai bine scen'a romana, vomu aflá cá si la ei este inca cam in stadiulu primitivu. Ei se potu mandrí cu artisti cari ar' face onóre ori carei scene, ori carui poporu civilisatu.

Unulu din acesti artisti mari este d. *Mateiu Millo*, fostu directoru alu teatrului natiunalu din Bucuresci, a caruia portretu lu-comunicámu in numerulu de asta-di.

D. Millo e unu erou, o celebritate de scena, dinsulu afara de meritele sale, afara de metodu cu care scie sê interprete rolele, sê misce si inaltí inimele, a fostu totu deun'a gelosu de a inaintá scen'a romana. Crescutu si imbetranitu pe scena, devenindu maiestru numai prin staruántiele si midilócele sale, dlui inca e unulu din acei veterani cari si-a jertfitu averea pentru inaintarea scenei romane. Trebuie sê admirámu paciinti'a, curagiulu si resolutiunea cu cari s'a luptatu in tempii cei mai critici, sbiciundu cu focu despotismulu si predicandu impreuna cu

altii libertatea. Dlu Millo pre aren'a teatrala a atinsu sublimulu si in mimica mai alesu nu are rivalu.

Amu aflatu cu destula dorere cá intre preutii moralitáti, intre artistii scenei romane din Bucuresci, de óre cátu-va tempu domnesce o ura si o scisiune fatala, neiertata, o scisiune care e in detrimentulu progresului moralu alu societáti bucuressene. Amu dorí sê-i potemu salutá pre toti adunati sub unu stindardu, stindardulu progresului moralu, care este stindardulu vietiei.

UNU VISU.

Erá o séra lina. Zefirulu cu placere
Sborá 'ntre florióre, clatindu-le usioru,
Si misticele-i siópte pareá, cá sprimu dorere,
Pareá, cá spunu amóre si-unu chinu petrunsu de doru.
Siediui p'unu colnicu verde plantatu cu iérba móle,
S'audu, sê vedu secrete si-a noptii cursu tacutu.
Obscurulu velu se 'ntinde din vérfuri pan' la póle —
Pe muntii cei giganteci — „asiluri in trecutu.“

Si valea suridienda s'ascunde 'n négra cétia,
Ce 'ngrópa 'ntreg'a fire in sinulu seu morosu. —
Priveam uimitu in laturi; ci semne de viétia
Nemica nú mai sprimá. Intregu-e fiorósu.
Voiescu sê lasu colin'a. Dar' ce resunetu vine
Din codrulu celu noptatecu? Ah ce incantatoriu!
Si aerulu vibrédia, sprimandu la siópte line,
Plutinde din departe in modu farmecatoriu! —

E angeru?! séu vr'o nimfa inunda codrulu vierde
Cu cantulu seu fantastecu, cu glasu-si oftatoriu?!
Me scólu s'alergu spre selba; dar' cantecculu se pierde
Si codrulu inca tace ca celu nesimtitóriu! —
Ascultu cu sete doin'a, ce me rapí din lume —
Portandu-me 'n elisuri, in ceriu, in paradisu!
Dar' ea nu mai resuna; finti'a fara nume
S'a dusu cu cantu-si tainicu, ce fu dór' numai visu! —

Ci nu! o nu sunt visuri afectele divine,
Ce cantulu le aprinse in sinu-mi insetatu!
Cá-ci doin'a ér' rénvia cu tristele-i suspine, —
Si simtiu-mi ér' renasce. Io ér' sum incantatu! —
Pornescu spre pisculu falnicu, de unde doin'a vine,
Sê vedu organulu magicu si artea-i s'o admiru
Petrandu prin tufe dese — pe cóste si coline —
Prin nori de 'ntunecime — condusu de-alu meu deliru.

Si candu in oriinte virgin'a aurora
Revérta crini si rose din sinulu seu purpuru
Si aerulu se imple de a paseriloru hora:
Eram si io aprópe de-a ceriului azuru,

Eram p'o culme 'nnalta. — Fiinti'a angerinar
Cu dulcea sa cantare — in farmecu-si cerescu
S'avena p'ntre radie, si fruntea ei serina
Apare 'ncoronata de-unu nimbu domnediescu. —

Visiunea me dobóra, se 'ndóia-alu meu genunche,
Si cadu lemnitu pe iérba, strapunsu d'unu santu fiuru!
Parea, câ-mi arde 'ntregulu, se 'nflacara-a mea frunte
De radiele-erumpande din dalbu-i sinisioru,
Ce palpita 'n suspine unu echo de dorere
De seclii dulci — de auru, de tempi laureati,
De sórtea unei ginte ce n'are mangaiere
Nici adi — ca 'n seclii turbedi, vitregi si 'nviforati! —

In urma esaltata innaltia drépta-si suava, —
Si-aréta cu o gele spre cele cincii sorori,
Ce-si gemu in isolare a loru viétia sclava,
Si 'ntóna ca 'nspirata — in glasu profetitoriu :

„Sorori frumóse, sorori de gele!
„Incete-a vóstre triste oftári!
„Incete chinulu, suspine grele
„D'acum sê nu mai sbóre la ceriu!
„Caten'a-e rupta — — — si-a vostra sórte!
„Veniti a casa 'n sinulu maternu!
„Si-a vóstre bratie, sorori consóрте!
„Le 'nsufle-o tienta sacra 'n eternu! —
„Sê fiti ferice, si-a vóstra mama
„Sê nu-si mai scalde dílele 'n chinu!
„Sê nu mai planga, sê nu mai géma!
„Câ-ci dins'a-e juva — — — ceriu-e seninu!

Atunce si-tinde bratiulu spre-a patriei hotare,
Si ochii si-i redica spre ceriulu purpurinu.
Incét'apoi si cantulu si 'n locu-i o oftare
Erumpe cu dorere din sinulu seu de crinu!
In ochii sei noptateci s'avena lacrimelle, —
Si 'nunda facia-i dulce ca róu'a flórea 'n diori!
Si scen'a se 'nter rumpe, ca visulu meu de gele, —
Perdutu cu somnulu magiecu, cu somnulu meu de flori!

Simeonu Botizanu.

FATALITATE SI NOROCU.

— Novela originala. —

(Urmare.)

Dimitriu numai decátu grabì la amicul
seu; — acè lu-acceptà o scena trista si spaimen-
tatóre.

Ionitia odihnea in patu cu capulu legatu,
langa densulu a femeia tenera . . . erá serman'a
Tincutia soci'a nefericitului morbosu; — ea si-
lasà frumosulu ei capu — demnu de tipulu
Madonei — pe stang'a-i radiemeta de patu, ér'

cu man'a drépta clatiná incetisioru léganulu
usiorelu in care dormea unu angerasiu dragala-
siu . . . . mai in colo la o mésa plangea dóm'n'a
Voichitia, serman'a betrana atátu de cu dorere
plangea si oftá . . . .

Intrandu Dimitriu ambele femei se scolara
si cu lacrimi doreróse oftara, dar nu potura graí
nemicu, — toti se uitau unulu la altulu, — ta-
cera adanca . . . . tacere infioratóre . . . . vócea
nu erá in stare, nu erá de lipsa sê esprime do-
rerea loru, câ-ci scrisa erá acésta pe fati'a totu-
rora . . . . copiliti'a mitutica din léganu numai
surideea fericita . . . serman'a copila . . . !

Ionitia dormea, deci nu voira a-i conturbá
somnia de care avù atáta lipsa, — erá inse
unu sómnu dorerosu, — erá continuarea dore-
rilor numai, câ-ci sermanulu dormitoriu si in
somnu se luptá cu dorerile nemarginite . . . .

Dimitriu intrerupse tacerea sioptindu câtu
se póte de incetisioru :

— Pentru Ddieu ce s'a intemplatú ?

Bietele muieri nu potura graí nemicu, —
ambele voira sê díca ceva inse plansulu li in-
necá graiulu . . .

Atunci se deschise usi'a de nou, intrá me-
diculu; — bolnavulu se desceptá indata si of-
tandu adancu si-deschise ochii.

Dimitriu voi sê sara la amicul seu, medi-
culu inse i facù semne sê se retraga in chili'a
laterala . . . a voitu sê incungiure emotiunea
bolnavului carea i potea fí stricatória; — Di-
mitriu se indepartà impreuna cu femeile.

Acè apoi audí de la serman'a Tincutia, câ
Ionitia a duelatu cu printiulu Marchilachi, care
l'a vatematu la petrecerea de la dlu Angelescu.
Unulu dintre secundanti i-a spusu, câ fiindu
Ionitia in sal'a de cina, acolo aflà pre mai multi
cari beau si maneau . . . acolo se aretà si prin-
tiulu Marchilachi, carele si-batea jocu de unu
— „proletariu.“

— Cine e acela?! intrebara unii dintre cei
de fatia.

— Unu nerusínatu, care neluandu in con-
sideratiune starea sa cea degiosita, cutéza a cur-
tení unei coconitie de boeriu . . .

— Cum lu-chiama pre acelu proletariu?
intrebà Ionitia pasíndu atunci inaintea prin-
tiului . . .

— Dimitriu Sireteanu scrietoriu séu nu
sciú ce e in cancelari'a dlui Angelescu, — díse
printiulu.

— Domnulu meu, reflectà Ionitia cu serio-
sitate, — Dimitriu Sireteanu nu e proletariu, e
unu omu onestu ca ori si care dintre noi, —

deci pentru ca sê nu remani calomniatoriu la-siu, te provocu sê ceri iertare si sê-ti revoci barfelile . . .

Printiulu Marchilachi si-puse nisce ochilari pe nasu, apoi luandu-si o pozitura picanta cu unu dispretiu se adresà catra Ionitia:

— Dta, pe semne inca esti unulu din cêt'a lui Sireteanu . . .

— Sum amicului lui . . .

— Da, da, totu proletariu . . .

Mai departe nu dîse printiulu Marchilachi, cã-ci Ionitia i aruncà manusi'a in fatia cãtu i sborara ochilarii numai decãtu . . .

— Asié mi le spuse dlu Pitoianu, care inca a fostu de fatia, dîse Tincutia stergandu-si lacrimile.

Dimitriu erá ca lovitu de tresnetu dupa ce audî aceste cuvinte ale nefericitei muieri, — asié dara elu e caus'a nefericitei intemplãri . . . si obositu de doreri si mania cadîu intr'unu fotelu, — ca unu nebu nu oftá:

— Ah, de ce nu mi-a spusu mie, — de ce n'am sciutu eu acêsta?!

Bietulu Ionitia de bunu ce erá, n'a voitu sê spuna acea intemplantare amicului seu, cã-ci sciea bine cã acesta va cere satisfacere de la nerusînatulu printiu, inse se invinovatiá totusi pe sine, cã-ci dupa parerea lui printiulu dõra nu aru fi adusu caus'a pana la estremitãti, — trebuia sê taca dara, cã-ci mai bucurosu s'a espusu elu periclului decãtu sê lase pe amicului seu.

Dimitriu si-esplicà numai decãtu intentiunea nobila a amicului seu, i pareo inse reu cã n'a sciutu nemica despre acêsta, cã-ci abunaséma aru fi incungiuratu nefericirea unei familie brave.

Pe candu astfelu se luptá Dimitriu cu suferintiele sale, in chili'a ceea-lalta Ionitia se luptá cu mórtea, — mediculu vedîu cã nu e mai multu de a sperá remanerea lui in viétia, — deci deschise usi'a chillei laterale si cu o fatia seriõsa dîse celoru de fatia:

— Ionitia ve poftesce, ca sê-si mai indulcésca ultimele óre . . . séu póte minute . . .

Toti grabira la patulu moribundului, Dimitriu lu-apucà de mana si lu-sarutà, — ar fi voitu sê-lu infrante pentru espunerea sa in periclu, dar nu vol sê-lu amarésca, — lacrimile lui inse au spusu destule, — numai atãta a potutu grai:

— Ti-multiamescu, multiamescu amice, — nu te voiu uitá . . .

Ionitia facu semne cu man'a si apoi incetiosioru grai:

— Lasa, frate, nu merita multiamita, me am espusu pentru salvarea onórei tale si . . . a mele . . . tu inca ai fi facutu acêsta . . . Ddieu a voitu sê se intemple asié . . . eu moru liniscitu cã-ci mi-amu implinitu detorinti'a . . . ceea ce mi mai amaresce ultimele óre ale vietiei mele e cã . . . iubit'a mea socia si fiic'a mea remanu fara sprigionu . . .

Toti cei de fatia se 'necau de planu audîndu cuvintele moribundului, Dimitriu inca cu ochii plini de lacrimi abia potu grai aceste cuvinte:

— Nu te machuî, scumpulu meu amice, ceriulu inca póte sê-ti ajute si sê-ti lungésca inca viétia . . . dar' deca va pofti ca sê te rapésca mórtea din sinulu nostru, eu nici candu nu voiu uitá sacrificarea vietiei tale, — nu voiu uitá cã impreuna cu viétia ta ai sacrificatu si fericirea familiei tale, deci fii convinsu cã neincetatu me voiu jertvi si eu pentru famili'a ta si nu o voiu lasá nemangaiata intru cãtu va depinde de la poterile mele . . .

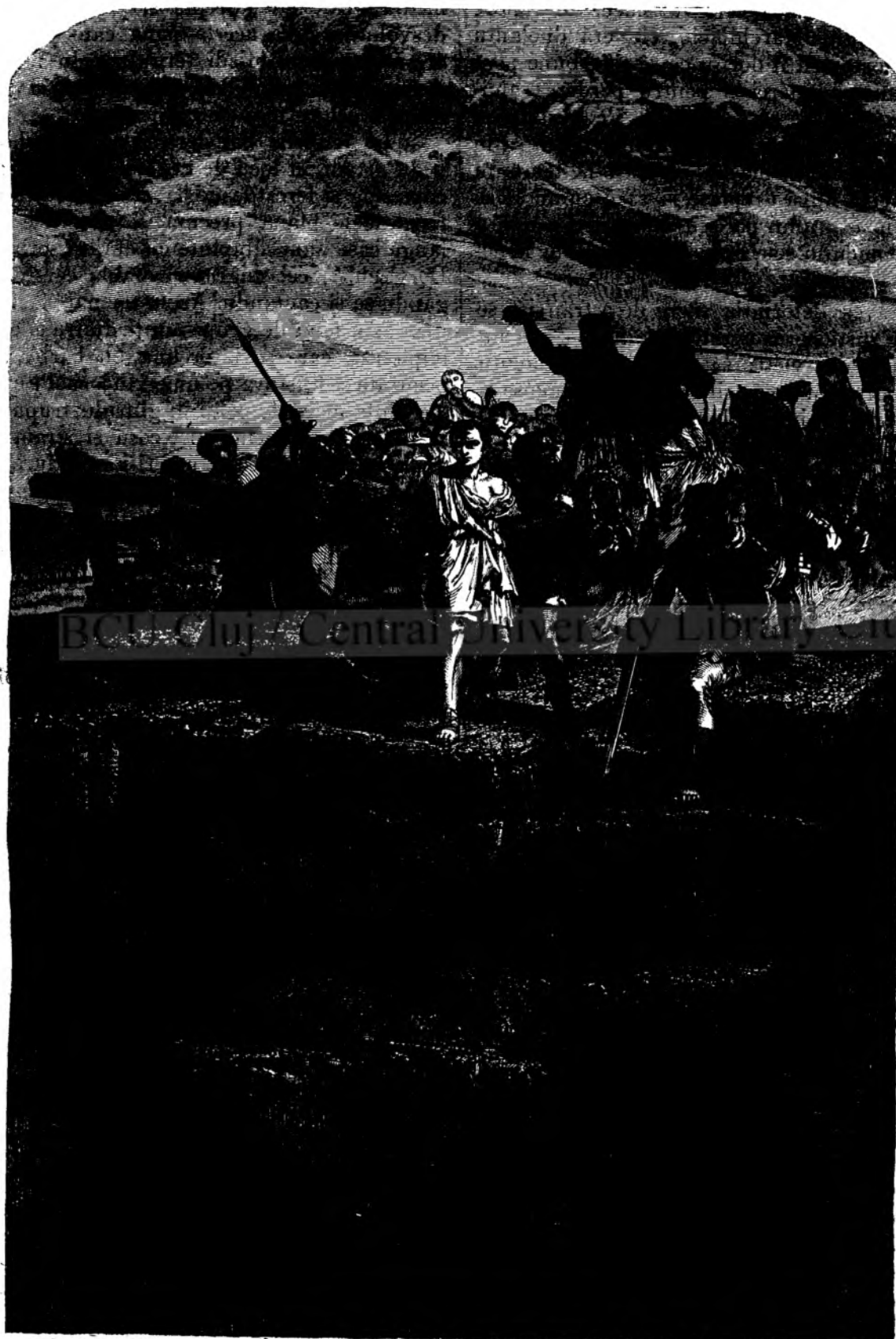
Ionitia incepu a suride, acêsta increditiare a amicului seu lu multiamu in deplinu, deci strinse man'a lui Dimitriu, apoi pe toti îi sarutà si îi binecuventà . . . candu i-se aduse si mitutic'a sa fiica o strinse la ~~peptu si o sarutà~~ de repetite ori, ochii lui inca ardeau in lacrimióre . . .

— Ddieu sê te protege, scup'a mea fiica! dîse elu si apoi mai aridicandu-si manele spre binecuventare . . . capulu i cadîu pe capatãiu . . . si a adormitu . . . numai nisce palpitãri usióre mai aretau lupt'a vietiei cu mórtea . . . lumin'a ochiloru se franse . . . apoi i-se inchise ochii . . . si a adormitu pentru eternitate . . .

Sê lasãmu pre cei intristati in pace, sê-i lasãmu neconturbati in dorerile loru . . . Ionitia a moritu . . . Dimitriu si-perdu pre uniculu seu amicu fidelu, — serman'a socia pre credintiosulu seu barbatu si nenorocit'a feta mitutica deveni orfana . . .

Asié a voitu ~~corialu~~, asié a fostu prescrisu de sorte . . . ómenii trebuie sê se impace cu cele ce vinu de susu . . .

Trecu aprópe unu anu de dîle de candu a repausatu sermanulu Ionitia, in intervalulu acesta nu pré avemu de insemnatu, — Dimitriu si-a implinitu promisiunea si detorinti'a cu scumpetate, — nici unu parinte nu s'a potutu mai multu ingrigi de famili'a sa decãtu cum se imgrigiá Dimitriu de famili'a lui Ionitia, — elu o spriginea si o protegea, cu diligintia indoita lucrã numai ca sê póta cascigã destulu

Morte lui Manlius.

pentru susținerea vieții a protejatei sale familie, pentru care a lucrat și a viețuit . . . elu aru fi voitu ca sê cêra satisfacere de onóre de la printiulu Marchilachi, elu erá duelantu bunu, si fôrte aru fi doritu ca sê-si resbune pentru vatemarea onórei si pentru perderea amicului seu, inse de câtu sentiulu de resbunare mai mare si mai puternica erá increderea sa in Ddieu, care abunaséma va resplatí la tempulu seu fie-caruia dupa dreptate si apoi cumu sê se espuna dinsulu unui periclu de mórte, candu a promis amicului seu, câ se va ingrigí de nenocit'a sa familia ?!

Elu avea detorintia sacra de a traí si a se ingrigí de susținerea acestei familie, — elu nu putea dispune de viétii sa, si de aceea a tacutu si a incunguratu cercurile vieții sgomotóse si si-cautá fericirea in implinirea misiunei sale.

Fericitu e care si-implinesce chiamarea sa.

Dimitriu curendu si-facú renume prin frumosulu seu talentu si neobosit'a sa diligintia, — acuma lu vedemu denumitu de subprefectu si posiedea cele mai brilante sperantie pentru venitoriulu mai de aprópe.

Toti i cautau acuma amicitii'a lui, chiaru si dlu Angelescu si dn'a Zoitia inca lu stimau fôrte si intr'adinsu lu poșteau in cas'a loru, — steu'a printiului Marchilachi se intunecá, — Dimitriu erá eroulu dfilei.

(Va urmá.)

Julianu Grozescu.

O serbare religiósá muhamedana.

Dintre caravenele cele sante cari mergu la Meca si Medina, — scríe unu caletoriu — aceea e mai insemnata si poporata, carea pornesce in totu anulu de la Damascu; pentru câ acêsta duce cu sine pe Mahmal-ulu celu santu, siéu'a cea vechia de camila, pe carea a calaritu odinióra Ayescha, socí'a profetului, si pentru câ Damascu, jacandu din deretrulu muntelui Anti-Libanon in Arabia sirica, e loculu celu mai acomodatu de concentrare pentru toti muhamedanii din cele trei párti a lumii, la care fôrte usioru potu ajunge, spre a se alaturá langa caravan'a cea santa.

De tempuriu inca înainte de resaritulu sórelui concurgu in diu'a detiermurita locuitorii Damascului in stradele capitale, prin cari trece procesiunea, dar' mai alesu strad'a asié numita Meidan, carea duce catra Asteiley, loculu celu mai aprópe de concentrare, care e de $1/2$ óra de

indepartatu de pórt'a cea de médiadi. Strad' ins'a-si e cam de o $1/2$ óra de lunga si are in mediu o cale lata, drépta si pardosita. Aice se desvólta in diu'a acêsta pana cam pe la diece óre înainte de médiadi têrgulu celu mai variu a viétii cu o imbuldiéla a aparintiei si a costumeloru celor mai eterogene.

La ferestile bolteloru pe ambele laturi se vedu astadi, in locu de negótie, — femei, fete, si copii. Ma si ferestile de la case private, acoperisiele cele plane, precum si trottoirele de pe langa case sunt umplute cu curiosi, printe cari Dervischii*) cei migratori ambla cersíndu, rugandu-se si cantandu. Acolo tocmai stâ inantea unei astu feliu de grupe unulu dintre ei cu pêru impletitu, care se impreuna cu barb'a sa cea necurata ce flustura pe umeri in josu. Pe capu are o caciula mare de pele; in giurulu trupului flustura unu vestmentu petecosu si strantiosu de diferite colori si de pe umeri i spendiura o pele destramata de leopardu séu cerbu. Grumadiulu lui e decoratu cu mai multe síre de margele de lemnu fôrte mari, cari atêrna de la peptu pana la incingatóre. In man'a drépta tiene o darda de siese picióre de lunga si de braciulu celu stangu i spendiura o curcubeta scobita, in care si-arunca femeile, pre cari le-au incantatu si cersitu, cuorulu pãrta pãrta si pãrta pãrta.

Alti calugâri strabatu cu tobe si tamburine, flueri séu cimpóie, moindu ómeni si petri, pintre multíme si aduna alamosina, pre carea inse multi o dau asinului celui artificiosu cultivatu, pre care unii tîgani lu-jóca dupa tamburina si-lu invetiara sê respunda la întrebâri diferite prin scuturatura si inclinatiune. Intre aceste fluerature si tobe, precum si intre castrele cele feliurite, statatorie din barbati séu femei, si-facu ostasii turcesci, in uniform'a loru de zuavi, in unu modu fôrte liberalu si póte cu totul in contra datinei orientale, voi'a buna cu fetele cele rumenite. Din colo de ei se ivescu caciulele cele nalte si ascutite de pele de miel a peregrinariloru persici, facia cu cari asié numitii Bedawy-Araoi in Bhefiyehii loru rotundi si-dusi in giurulu capului si in mantéuele loru cele dungate, sau in contrastu mare.

Intre desime de odata se aréta semnu de viétia; toti facu locu capitanului grupeloru care se apropie. Elu siede superbu, pe unu calu decoratu, invescu in vestminte de panura si matasa brodate si tivite frumosu, de diumetate inveluitu in o mantéua vêneta inchisa cu guleru

*) Calugâri muhamedani.

brodatu cu auru; suit'a lui e provediuta cu turbane albe, cari sunt incolacite maiestrosu pe langa cusmele cele rosfe; barbatii porta vestminte vênete pe sub mantéuele cele negre.

Corturile cele aredicate constau din trei rude, cari sunt compuse ca puscele de infanteria si acoporite cu pandia. Sub ele siedu vëndietorii pe tapete cu picioarele incrucite si oferédia totu feliulu de confeturi, madiere prajita, finice si alte delicatése. Altii si-porta negotiele in vase; acestea sunt calarabe si sfecele ferte, delicatése acre, ce fórtè multi le cumpera, si pe cari le dau picurandu in palmi, pe chartia séu pe unu coltiu de vestmentu, spre a le consumá de aici cu lacomia. Altii negutietori migratori si teneri ambla strigandu sê cumpere jucarfele, scartietorie, mori de vintu si mai alesu iegii cu grumadi lungureti; aceste din urma se facu anume numai pentru solemnitatea acésta in sticlari'a de la Damascu. Aceste se cumpera pentru copii, cari le umplu cu sucu de licviritia (ierba dulce,) pentru ca sê se tractedie in decursulu d'flei acesteia.

Strainii tatari din Bochara, Samarcand s. a., cu turbane gigantice si adese ori rupte, tocmai asié de tare se minuna de multímea acésta varia, ca si crescinulu din apusu, pe cari ambii ~~desfeta~~ jidovii cei galfedi cu feciele loru cele agere si cu ochii loru cei vivaci. Moslenii cei superbi din Damascu in pelerinele loru cele mari de pele si in vestminte pretfóse, oficiantii vamali, vigiliile dintre mesele cele de negótie, statatóre din totu feliulu de vestminte, ostasii paditori si oficialii politiei, cari fórma pentru conducatorii caravanei spaliera, formedia in multímea cea varia puncte fise si muri vivaci, p'íntre cari mai antâiu se ascépta, ca sê iésa camil'a cea santa cu Mahmalulu din seraiulu militarescu.

Procesiunea se incepe din partea unui despartimentu alu artileriei, a carei tunuri luce-scu pe spatele camileloru. Dupa aceea urma unu orchestru cu flueri, buciume, cornuri cu pliscu, cimbule si alte instruminte caracteristice, facute din arama selipitiósa, de cari acatia clopotiele micutie. Alte tunuri mai mici, trase de muli, sunt asiediate intre pórt'a de médiadi si intre spatiulu de concentrare. Din deretrulu procesiunei Mahmal erumpu castelanii afara, asié numiti, pentru câ ei circumducu si padiescu caravan'a nóptea in tempu de odihna; acestia sunt ómeni fórtè nervosi si prospitiédia ca si cei selbateci, comitu totu feliulu de necuviintie, fugu, toiescu si saru. Dupa decursulu unoru minute totu deauna se liniscescu si fórma unu

cercu, in a carui mediu producu unii saltulu spadei, pana candu altii spre placere se duelédia, si pe langa acesta inca si canta si striga. Altii joca desparechiatu si-si vibrédia puscele asupr'a capeteloru. Dintr'odata incepu toti a strigá, descarca puscile si saru mai de parte in iritatiunea cea mai selbateca.

D'abié catra amédiadi se ordinédia ocaunulu acesta imensu si variu de ómeni, vestminte, negótie si animale de totu soiulu in linie staveru, spre a vedé procesiunea cea adeverata a Hadschiloru (a pilgrimiloru). In fruntea ei calaresce unu regimentu de artileria, care scutesce conductulu caravanei, inarmatu cu pusci scurte si revolvere. Caii loru jóca graciosu dupa tonurile tamtamiloru séu a dobeloru. Dupa elu urmédia Pasch'a Hadschiului in leptic'a sa cea fórtè frumosu decorata, carea o tragu doi muli. Dupa elu mai urma inca patru muli fórtè pomposu infrumsetiati, spre a substituí loculu celoru doi de la leptica, dupa aceea urma dóua síre de politiai calareti, cari sierbescu de scutu oficieriloru si notabilitátiloru cetâtii, a caroru uniforma si vestminte flusturande lucecu fórtè frumosu la lumin'a sórelui.

Intre ei se destinge mai alesu Mufti, procuratorulu caravanei in mantéu'a sa de purpuru si in turbanu albu, care e infasiuratu cu plantice verdi de metasa si brodate cu auru; mai de parte Mullah-Effendi séu judele supremu, care se deschilinesce de celu d'antâiu prin o plantica, a careia capete sunt din auru curatu, si Ullemas, oficiantii cestui din urma, a caroru rangu diferitu se desclinesce prin planticele cele de la turbanu, cari sunt colorate in diferite moduri. Dupa ei urmédia Derwisch Mulawi cu caciulele loru de pele si nalte, negritióse si in form'a conului, cari nu arare ori causédia chiar si credintiosiloru risu cu hohote.

Inse cu pietate, cu fecie serióse si inholbandu ochii se admira scen'a urmatóre. Camil'a cea santa cu Mahmalulu e acoperita cu o pandia pretfósa in form'a cortului, carea e brodata cu litere verdi si de auru si cu metasa infrumsetiata cu ciucuri grosi si de auru, carea acatia in giurulu animalului pana la genunchi si de a supra se acopere cu pile de auru si semilune. Siéu'a insasi e de lemn si asié facuta, in câtu tocmai bine se nimeresce pe spatele camilei. Din deretru flustura flamur'a cea santa, gatita totu din metasa verde cu litere de auru si ciucurasi. Pe camil'a cea mai de aprópe calaresce unu calugaru (Derwisch) betranu, invelitu numai cu o mantéua din materia dura si vergata, care, aplecandu-se 'n cóce si 'ncolea, canta lau-

dandu pre Allah si profetulu lui. Dupa elu vinu calareti pe dromedari, condusi de musica pedestra. Tóta cavaleri'a acésta stâ din flacâi selbategi, negri cu costume fórte varie si vestminte fluturande, cantandu versuri resbelice cu vóce dura. Din deretrulu acestora, camilele provediute pe ambele laturi cu unu feliu de cosiara de purtatu, in cari sub pandia intinsa siedu peregrinariu clasei celei mai avute, facu o impresiune cam comica; inse guvernatorii civili si militari din Damascu in trasurile loru cele pompóse si deschise éra dau conductului lucóre si demnitate. Finea procesiunei o formédia nisce sîre lungi de camile, ingreuiate cu ladi si almarie, cari sunt obduse cu pele, si in cari se afla donuri pentru moscheele (biserici turcesci) din Mecca si Medina, vestminte pentru ómeni de statu, cas'a pentru caravana si alte obiecte pretióse.

(Finea va urmá.)

Alesiu Olariu.

Mórtea lui Manlius.

(Cu ilustratiune.)

Vócea poporului vócea lui Domnedieu. Dar câte sacrificie sangeróse ~~protestóia din momentulu~~ ~~ce li-a sapatu opiniunea sedusa a poporului.~~ Marcus Manlius Capitolinus, mantuitoriulu Romei, asfisdere cadiù viptim'a acelei vóce seduse a lui Domnedieu. Dreptulu, care cu derimarea tronului regescu érá proprietatea esclusiva a patriciiloru, cu incetulu trecù si la plebe. La 449 n. de Cr, eluptara legile scrise, (cele 12 tabele,) cari deoblegara pe patriciu si pe plebeu asemenea.

Calea dara érá franta. Dar cu acésta nu erau incâ facute tóte. Bataliile cele multe ruinara, bunastarea plebeiloru, si inaltia aristocratí'a.

Poporulu in lips'a cea mare, nu potù sê faca altfelu, decâtu sê céra ajutoriu de la patricii avuti. Acestia li si dadeau câtu cercau. Dar candu sermanulu plebeu nu mai potea sê si platésca detori'a, creditorii cei fara de mila i luara totu ce aveau. Si atunci nenorocitulu detotasiu mergea la creditorulu seu, se vindea pe sine insu-si, si ca sclavu asudá pe pamentulu care nu demultu érá proprietatea sa. Si déca poporulu avea câte unu fiu curagiosu, care si aredicá graiulu pentru plebea subjugata, vócea lui resuná in pustia, séu nu resuná indesiertu, ci ajunsé la audiulu domniloru, inse numai pentr'aceea, ca sê-i sape mormentulu.

Marcus Manlius mai-inte si mantù patri'a. Cetatea acuma ajunsé in manile galliloru si mistuita de flacare, se ruiná; numai susu in vârfulu muntelui romanii mai apera capitoliulu. In acésta lupta desperata Manlius e conducatoriulu loru. Gallii nóptea se urcara in vârfulu stancei, si numai bravur'a lui Manlius, tredítu prin sgomotulu gâscelorú, salva capitoliulu. Patri'a e salvata, gallii se retragu, Roma se renasce spre o viétia nóua, si poporulu impresóra cu marire pe mantuitoriulu ei. Manlius, cu tóte câ stramosii lui se tieneau de cei mai fruntasi patricii, intielege suspinele poporului, si defipse de tînta: eliberarea poporului apesatu. La asta patricii se maniara cumplitu si in mómmentulu celu d'antâiu decisera mórtea lui. Numai unu minutu favorabilu mai asteptau inca.

Momentulu doritu sosì nu peste multu. Manlius strigà odata: Josu consulatulu! Josu dictatur'a! Ér patricii adausera, câ Manlius numai pentr'aceea díse aceste, ca sê póta fi rege. Cuventulu „rege“ érá o asié schintéua, ce aprinse delocu tóte animele. Plebea uità delocu tóte câte facù pentru dens'a Manlius, in urechile loru resunà numai acestu cuventu: „rege!“ Acestu unicu cuventu sigilá sentinti'a de mórte a lui Manlius.

Plebeu tieneau inca ~~minte~~ bine, câtu aveau sê suferé sub domnirea cea severa a regiloru, si se cutremurau de acea idea, câ Manlius vre sê fía rege, câ Manlius voiesce sê domnésca.

Nu peste multu i facura procesu, si-lu acusara de acea crima, a careia credintia demultu se latí intre poporu. Sufletulu lui celu nobilu se revólta la audiulu acestei acúsari nemeritate, insîra cu mandria câte familie au fericitatu, aréta spre fruntea sa decorata de ran'a eroismului, se întórce catra capitoliulu ce elu l'a mantuitu impreuna cu patri'a sa. Aceste cuvinte petrundu pana la anim'a poporului, acesta se simte atinsu dorerosu de sentinti'a cea pripita, si incepe a murmurá in contra judíloru nedrepti. Dar acésta nu convinea cu planulu patriciiloru. Ei dusera pe Manlius acolo, de unde nu mai potea aretá spre suvenirea faptelorú sale. Poporulu uita érá. Acusâriile se ncepu de nou. Poporulu i cere mórtea, si salvatoriulu patriei fu aruncatu de pe stanc'a de la Tarpeiu.

Chiar si suvenirea nobilului erou se intinà. Famili'a Manliana a decisu, ca dintre ei nimene sê nu mai pórté numele Marcus, care l'a portatu unu criminalistu peccatosu.

ESILATULU.

Naratiune de Ioanu Feldmann.

(Urmare.)

Elu se miscă taraindu-se catra gaur'a cavernei si se intalni facisiu cu pastoriulu, carele-si vîrise capulu a intrá in pescere. „Mantuitu“ repetá Paulu. „Dta poti esí afara fara frica. Ei sunt departe acuma. Dâ-mi marn'a dtale. Asié. Bine!“ — „Lasa-me antâiu sê te imbratiosiediu!“ — eschiamá esilatulu strabatutu de adanca recunoscintia. „Si spune-mi, cum ai inceputu si lucratu, de ai potutu seduce agerulu mirosu alu acelor oficiali iscusiti?“ — „Voiu spune eu acésta la dejunu“ respunse Paulu, „Dta vei fi flamendu, éra mész'a mea e gatita.“

Mész'a firesce érá tielin'a verde, pe care fara distinsa simetria, erau servite tóte bucatele sale. Paulu cautá locu de siediutu pentru strainu pe o culme verde, si se silea a-i servi cu bucate. — „De la care ai voie sê incepi domnule?“ intrebá pastoriulu, aratandu-si bucatele crude, cari pentru elu erau pastete. — „Fiulu meu, eu voiu incepe . . . cu mancarea. De dóue díle n'am mancatu. Totu atáta mi-e, ori-ce voiu da dintiloru mei mai antâiu de lucru. Éca cartofii acestia . . .“ — „Cum ti-placu Domnule? Me temu, câ voru fi pré arse, afurisiti de soldati, pré multu ne-au retienutu.“ — „Fórte buni amice! fórte buni.“ — „Cartofii sunt fórte marelai, asié dara?“ — „Eu nu-mi aducu aminte sê fiu mancatu in viétia mea mai buni.“ — „In locu de vinu nu am alta cu ce sê te imbiu, de câtu cu acésta,“ díse Paulu, si cu aceste i dede o tasa de lemnu, care tocma o impluse la riu. Strainulu o goli cu o trasura lunga, si redandu tas'a pastoriului i díse: „O! de mi-ar fi spusu cineva, cumca óre-candu voiu pretiui ap'a de riu mai multu de câtu ori-care vinu renumitu!“ — „Eu nu sum de parerea Dtale. Eu numai odata in anu beu vinu, si atunci-lu afu cu multu mai bunu de câtu ap'a, si inca mai bunu de câtu si mustulu de póme . . . Inse fie care dupa gustulu seu . . . Dar' sê te intrebú Domnule, pentru ce te persecvédia ómenii aceia?“

— Ti-voiu spune amice, câ-ci e cu cale, ca salvatorulu meu — decumva intru adevéru sum mantuitu — sê-mi cunósca istori'a mea. Eu sum contele de Cheratnecu.“ — La titul'a de conte si-luá pastoriulu caciul'a diosu, si óre-cum fara voie se puse intru-o positura respectuósa. — „Eu sum avutu“ continuá strainulu, séu mai bine, am fostu avutu, câ-ci tóte bunurile mele sunt confiscate. Eu traiam ferice in castelulu meu, pe candu erupse revolutiunea.“ — „Iertare Domnule! ce e acea revolutiune?“ — „Ferice pruncule! Tu in seraci'a ta pacinica nu cunosci miscamintele nóstre politice. Tu scii dóra, câ Francia a avutu unu rege?“ — „Eu cugetu, câ am audítu despre elu.“ — „Pe acestu rege-lu detronara, lu-prinsera si lu-judecara la móрте. Eu unulu, carele lu-am iubitu, nu mi-am potutu ascunde dorerea si intaritatiunea mea, audíndu de trist'a

sóрте a regelui. Acésta semtíre a mea o numira crima. Apoi fiindu-câ sum nobilu, acésta e adóu'a crima. In urma am fostu avutu, si averea mea a desceptatu in multi pofta dupa dens'a. Dupa-ce la inceputu mai de multe ori am fostu imfestatu, mai pe urma incepura formalu a me persecutá. Inimicii mei, cerura de la tribunalulu revolutiunariu transportarea mea, si de me-asiu presentá, asié sentinti'a mea e sigura, eu mi-asiu duce capulu pe loculu de perdiare. Si asié m'am grabitu a scapá de inimicii mei cu fug'a. Eu am culesu cu iutele cartile mele, si óre-câti bani, m'am aruncatu pe unu calu, si m'am departatu de castelulu meu, ca sê ajungu tiermurele mârei. Inse agentii politiei, carora érá impusa persecvarea mea, se grabira dupa mine, si eu asiu fi potutu lesne scapá de ei, de nu picá calulu de sub mine. Vulneratu prin acea cadere, m'am trasu mai departe asié precum singuru me vediusi, ostenele'a, fómea si setea me apesá fórte, ran'a mea inflamata de fuga, me dorea fórte; in urma érá sê cadu viptima persecutoriloru mei, de nu aveam norocire a da de tine. Tu m'ai mantuitu cu periclulu vietii tale, si acumu-ti mai rapescu si acea, ce-ti servésce tîe spre traiulu vietii.“

„O! cum se va bucurá Ioana, candu va audí acésta! Óre potu sê spunu si ei acésta?“

„Iubitulu meu fiu, spune-i ce vrei. Inse déca tu vei descoperi secretulu meu, si ense-si amicei tale, in care ai atáta incredere, atunci acusi va fi plinu satulu, câ noi spunemu unui amicu unu cuventu secretu si i demandámu discretia; acestu amicu comunica altuia totu sub conditiunea tacerei; si peste putínu ti-sioptesce tóta lumea in urechi.“

„Bine dara eu nu voiu spune Ioanei nici unu cuventu despre Dta. Inse i voiu spune, ca sê-mi puna mai multe bucate in straitia . . . Eu i voiu spune cumca pe mine me nepastuesce o fóme nespusa . . . Dar' acum e de lipsa sê ne ingrigimu, de ran'a Dtale. Eu cunoscu ierburi fórte lecuitóre, care mi-au vindecatu si mie o rana de potcova capetata din lovitur'a unui calu. Eu me ducu sê aducu.“

In putíne minute aduse si puse mediculu acestu teneru, frundiutie lecuitóre pe ran'a contelui, si legandu-lu cu maram'a sa, l'a rogatu sê intre érași in caverna, carea sê-i servésca de locuintia.

V. Valea.

Intru adevéru, acésta locuintia, fórte pucinu se asemená cu castelulu contelui de mai nainte. Intrarea érá mica, scunda, si angusta. Inse internulu ei érá destulu de largu a poté face câti-va pasi redicatu in susu. Pastoriulu celu teneru, s'a ingrigitu a infrumsetiá locuinti'a contelui cu totu feliulu de flori de campu. Muschiulu si filicea uscata dadea unu patu câtu de móle. O pétra cadrata sierbea de scaunu. Paulu, cuge-tandu a fi pré tare acestu scaunu pentru unu nobilu, a

impletitu din nuele de salca unu scaunu cu bratiare pentru contele.

Cu câtu treceau mai multe dfile in acestu modu, cu atât'a dispureau si temerile. Tribunalulu inca a aflatu de bine a renunsiá dela persecutarea esilatului, si mai pucinu a fostu cercatu in acestu desiertu unde se aflá. Contele inca incepuse a petrece partea cea mai mare de diua in vale langa tenerulu patronu, a caruia bucuria naiva i scurtá lungimea tempului. Paulu culegea florile cele mai frumóse, catra care sciá cá contele e cu predileptiune. Elu a mai crescutu de totului liberu unu stigletiu, carele veniá singuru a culege sfarme de pane de pe manile acestoru doi domni ai lui. Esilatulu aflá mare bucuria in aceste petreceri inocinte, catra care mai concurgea si Ralfu — canele — prin sariturele si lingusirile sale. Contele, unu barbatu crescutu si literatu, a recompensatu câtu a potutu detori'a sa catra patronulu seu pecurariu, inmultindu-i cunoscintiele acestuia din punctu de vedere scientificu. Cu ajutoriulu baniloru, carii i mai remasese, a procuratu prin Paulu carti, hartia si cerusa. L'a mai instruat contele si in compusu; in urma l'a mai invetiatu trasurile fundamentale a le desemnului, catra care maestria, Paulu erá cu cea mai mare placere. Destinsu i placea a desemná campii. Dar si pe Ralfu lu-silea sê-i stee pe locu, ca sê-lu depinga.

Tempulu trecea in modulu acesta, fara a semti contele pré tare greutatea tempului lungu. Dar' puse-tiunea lui erá totu aceeaasi. Erá in dfilele cele prime a le luni lui cuptoriu Robespierre conducea regimenulu teroristicu in Francia si nimicu nu promitea o schimbare mai grabnica a acestei domnií fioróse. Contele nu potea sê remana pentru totdeauna in asta pusetiune. Ran'a i se vindecase, si acum planisá la midilóce a scapá din periclu, adeca sub masc'a anonimitáti si a vestminteloru straine stárii sale a se apropiá de mare, si cu o luntre negutiatorésca a trece sub scutulu Angliei. Spre acestu scopu erá de mare lipsa a caletori cu iutele, dar spre nenorocirua sa nu mai avea calu. Intr'o dí si-comunicá contele planulu seu pre cum si pedecile aceluia, pastoriului.

„Eu nu potu remané aici pentru totdeauna“ dîse catra pastoriu, „noi suntemu ambii in periclu; e neincungiuratu de lipsa, ca eu sê pasiescu din acésta puse-tiune critica. Inse nu am calu, si nu sciú, cum mi-l'asiu poté procurá. De m'asiu duce in Pontivy, séu in ori care comuna, ca sê-mi cumperu calu, potu fi cunoscutu, si indata sum in manile inimiciloru mei.“ — „Déca numai atât'a se cere“ dîse Paulu, „apoi in dominec'a venitóre-ti voiú cumperá eu singuru unu calu, si luni lu-voiu aduce aici.“ — „Intru adevéru“ erupse contele „tu esti angerulu meu praditoriu. Eu me incredú de-steritáti tale.“

Dominec'a inmaná contele dóue-dieci si cini Luisdori lui Paulu, ca sê-i cumpere calulu.

„Dar' óre poté-mi vei aduce aici calulu fara periclu?“ intrebá contele, „cugeta cá mie mi-trebuie unu calu bunu, carele sê pota fugi o nópte intréga in galopu, si tu carele pana acuma numai pe tiapi te-ai calaritu, vei veni in perplessitate a conduce si unu calu pe langa turm'a ta.“ — „O! fi dle fara grigia,“ dîse Paulu batendu-se in pieptu, „eu mai de multe ori am calatoritu mandiulu stapanului meu si inca fara siéua; si l'am pefugatu totu in galopu. Luni demanéti'a me vei vedé naintea turmei mele venindu calare. Câtu va fi de frumosu acea! Dta vei vedé ce statura buna am eu.“ — „Asié dara du-te, fiulu' meu,“ dîse contele, „aici sunt cei dóue-dieci si cini de Luisdori, eu me incredú in tine. Inse eu me semtiescu, cá nu me potú despartí acuma de tine fara gele. Decumva voru mai veni dfile bune pentru mine, decumva me voiú poté reintórce in patri'a mea, ti-voiu aretá, cumca tu nu te-ai obligatu unui nemultiamitoriu.“

VI. Tergulu de cai.

In dominec'a aceea dara, Paulu imbracatu simplu intr'o blosea de pandia vêneta, cu caciula de postavu negru si cu caltiuni nóue de lemnú, pasiá falosu cu capulu redicatu si fluerandu spre orasiulu Pontivy, clatarindu-si cei 25. de Luisdori in pusnariu, parte ca sê se convinga cá n'a sburatu din locu, parte ca sê-si póta lingusi: „Si'io am áuru in pusnariu.“

In Pontivy a umblatu elu ca o diumetate de óra in susu si in diosu cu óre-care trasura ponderósa pe facia, esaminandu caii adusi la têrgu. Elu se resolvá a cumperá unu calu brunu, cu grumadiu frumosu, carele dintre toti caii, se vedea mai nesuferitoriu de tîntiarii ce-lu infestau. Ca sê se arete si mai espertu negutiatoriu de cai, si ca in alesulu seu sê nu se insiele, se apropiá de calu, merse in giurulu lui, lu-netedí cu man'a, si i esaminá tóte semtirile trupesci. Negutiatoriulu, carele la inceputu pucinu, lu-considerá, vediendu-i fati'a seriósa, si privirea-i curiósa, se adresá catra elu cu unu tonu confidinte: „No fiulu meu! place-ti?“ — „Acea atêrna de la pretiu,“ respunse pastoriulu rece. — „Pretiulu! O! O! Tu trebuie sê fii fórte avutu?“ — „Destulu de avutu ca sê-lu potú cumperá!“ — „Asié?“ adause negutiatoriulu cu o fatia batjocuritóre. — „Sê vedemu dara“ dîse Paulu cu tonu seriosu, „câtu ceri pe elu?“ — „Pe onóre!“ si-redicá cuventulu negutiatoriulu intorcandu-se catra ceialalti negutiatori „prunculu acesta aréta o seriositate, ca cum ar fi inbetranitu negutiatorindu cu cal!... Fiule! se intórse éراس catra Paulu, „déca vei fi cu diece ani mai betranu, si déca vei avé cu dóue-dieci de Luisdori mai multi in pusnariu, atunci vina éراس, si calulu va fi alu teu.“ — „Dóue-dieci de Luisdori?“ reflectá Paulu cu tóta lini-scea, voindu a crutiá banii clientului seu, „acesta nu póte fi pretiulu din urma?“ — (Va urmá.)

Ca e nou ?

* * (*Unu-spre-diece epistole*) zacu inaintea noastră, in cari stimati prenumeranti ai nostri din diferite locuri ni gratulădă pentu icon'a Rentornarea lui Davidu dupa invingerea lui Goliatu. Ne simțimu foarte fericiti, că amu potutu nimeri intru atât'a gustulu stimatiloru nostri prenumeranti, — totodata inse ceremu indulgenti'a dloru, că nu li publicămu scrisorile. Li multiamimu pentu acēsta recunoscintia incuragiătoare, promitendu, că si in venitoriu ne vomu nisui a corespunde intru tôte asceptăriloru on. publicu cetitoriu.

* * (*Diet'a Ungariei*) in septeman'a trecuta incepù desbaterile in privinti'a afaceriloru comune. Desbaterile se incepura mercuri si se continuara pana'n finea septemanei. Dintre deputatii romani a vorbitu d. Georgiu Joanovicu.

* * (*Din Selagiu*) ni se scrie, că acolo afara de frumosele insirate intr'unu numeru alu fôiei nôtstre, se mai afla si altele nu mai puțin frumose si asîdere romane bune.

* * (*Balu natiunalu.*) Din Siri'a (langa Aradu) ni se scrie cumca zelôs'a a dna protopopésa a acestui tractu Rosalia Popescu a arangiatu unu balu natiunalu, in carnevalulu trecut, destinandu venitululu curatu pentu asociatiunea natiunala rom. etc. din Aradu. Petrecerea s'a tienutu in Galsi'a in cas'a sp. d. profesorulu de preparandia din Aradu, Alesandru Gavra, care avù bunetate a dá localitatea comoda spre dispusetiunea arangiatricei. Petrecerea a fostu cum se pôte asceptă de frumose, cercetata de cele mai fragede persône si durà panà la 6 ôre demaneti'a. Venitululu curatu pe sém'a asociatiunei este 70 fl. v. a. care suma s'a si strapusu onoratului comitetulu alu asociatiunei literare romane din Aradu. Pre stim. dómna si matróna romana, Rosali'a Popescu, primésca recunoscinti'a nôtstra, ce o merita, pentu astfelulu de întreprinderi oneste si salutare. (Alb.)

* * (*Mateiu Popu Grideanu.*) unulu dintre deputatii alesi in districtulu Fagarasiului nu se verificà, diet'a a nimicitu tôte alegerea. Neci o vóce nu s'a aredicatu pentu aপরarea lui.

* * (*La Betusiu*) in 3 martiu se tienù unu balu in folosulu celorlu pagubiti de foculu celu mare din 28 augustu 1862, si a incursu 345 fl. Publiculu fu numerosu si se petrecù bine.

* * (*Cart'a Romaniei.*) In dîlele trecute foile impartesira acea scire curiôsă, că map'a Romaniei a peritu din archivulu ministeriului de resboiulu din Viena. Cart'a numita s'a facutu pe tempulu resboiului de la Crimea si a constatu 200,000 fl. Unele foi au spusu, cumca acēsta cart'a a peritu in vér'a trecuta, candu totu archivulu se transportà la Comarom, alte foi inse intarescu, că aceea de la Comarom érași se transportà la Viena, si asié de acolo a peritu.

* * (*Se vorbesce.*) că Maj. Sa inaintea primatelului si-ar fi descoperitu dorinti'a, ca sê se'ncoronedié in aceea-si diua impreuna cu Maj. Sa imperatés'a

* * (*Pentru medaliele de încoronare*) se si facu modelele in Viena. Pe o parte alu unui modelu e portretulu Maj. Sale, ca regele Ungariei, in costumu de încoronare; ér pe cealalta parte stâ insemnulu Ungariei, cu inscriptiune magiara. Unu altu modelu de o lature represinta pe Maic'a-pré-curata, cu acēsta inscriptiune: „Patrona Hungariae,” — ér de latorea cealalta

se vede corón'a Stlui Stefanu. Inca nu se scie, care modelu se va primi, sperămu inse, că acestu din urma.

* * (*Franciscu Nopoca.*) fostulu comite supremu in comitatulu Unedórei fu denumitu secretariulu de statu langa ministrulu adlatu langa Maj. Sa, contele Georgiu Festetits.

* * (*Maj. Sa a daruitu*) capitanului supr. in districtulu Naseudului dlui Alesandru Bohatielu, titlulu de consiliariulu regescu, cu iertarea tasselorulu. Éra fisiculu dîistrictuale din Naseudu Dr. Stefanu Popp primi crucea de auru cu corona pentu merite, asîdere Ioane Lazaru preotu, si Ioane Matei med in B. Uedinu, pentu servitiile umanitare in restempulu colerei din vér'a trecuta.

Literatura si arte.

* * (*„Convorbiri Literarie“*) se numesce o fôia periodica, ce apare la Iasi in fia-care luna de dóua ori. É interesantu in fôia acēsta apelulu facutu de societatea literaria din Iasi „Junimea.” Societatea numita are o tipografia, a carei întrebuintiare o pune la dispusetiunea autoriloru romani, cu urmatórele conditiuni: 1. Ori ce manuscriptu romanescu, a carui oportunitate se va fi constatatu de unu comitetu alesu se va tipari cu chieltuial'a societăti 2. Din vinderea cartiloru societatea mai antâiu si-va scôte spesele, scotindu-si cinci galbeni pentu cól'a de 16 paginela o mia de esemplare. 3. Societatea scotendu-si spesele, totu venitululu va fi alu autorului.

* * (*La Bucuresci*) mai ese o fôia sub titlulu: „Elevulu patriotu,” si apare in fia-care septemana odata, cu cuprinsu comercialu, industrialu si literariu. Fôia acēsta ni veni mai antâiu cu marca postala romanésca, care in midilocu contine portretulu lui Carolu I.

* * (*De la Botosani*) asîdere primiramu o fôia intitulata: „Opiniunea.” Ese in fia-care luna de dóua ori, sub redactiunea dlui avocatulu Sc. Miclescu.

Din strainetate.

* * (*Curiositățile espusetiunii din Parisu.*) La espusetiunea din Parisu voru fi multe obiepte de acele, cari prin felurite impregiurări se facura demne de a fi espuse. O fôia de acolo le si insira tôte. Din Stuttgart s'a tramisu o statua de lemnulu, cioplita de unu orbu. Acēsta represinta o femeia de 83 ani, mam'a sculptorulu. Se afirma, că femeia e bine nimerita. Sculptorulu orbu a lucratu 9 ani la opulu acesta. Numele lui e Franciscu Ward. — Voru mai fi si alte opuri cari voru adeveri istetimea orbiloru. O féta órba din Nantes va avé acolo mai multe pandiarri cu cele mai frumose brodari. Va fi interesanta si icon'a cea mare ce infatisiédia nunt'a de la Cana, cu o 104 figure. Intrég'a icona constà din pulvere de felurite colori lipita pe pandia. — Intre aceste curiosități voru fi si obiepte istorice. Asié Statele-Unite voru espune tôte mobilele din chil'a de lucratu a lui Lincoln, precum si pistolulu cu care Booth a impuscatu pe presiedintele. Se spune, că unu omu cutare a insinuat, că elu va tramite la espusetiune unu esemplaru din ce 30 de arginti pentu cari Juda a vendutu pe Cristosu.

* * (*Contrastu eclatantu.*) La espusetiunea din Parisu austriacii spesira foarte multu pentu zidirea unei bererii in parculu de langa palatiu. Bereri'a intru

adeveru e pompósa. Langa parculu austriacu zace parculu prusescu, si chiar fatísu cu berer'a o scóla comunalá prusésca, unu modelu din acele institute, din cari esí o parte a invingatoriloru de la Königrätz.

** (Despre Mexico) unu preotu din taber'a francesá de acolo a scrisu o carte, in care povestese multe lucruri curióse despre curtea imperatului Masimilianu. Intre altele amintese, cá pe candu imperatés'a dede baluri de curte, chiele in cari se imbracau damele, inca sub decursulu balului erau espuse la préda. Atia, típele, perfi, aci, curatítóre de unghii, cu unu cuventu tóte periau, si cine le furá? Damele invitate. Déca cine-va in salonu pierdea ori si ce, nu-lu mai aflá neci candu. In balulu oficieriloru francesi perira toti ciucurii de aur de pe perdelele ferestiloru.

** (Cununia pe mare.) In America tóte decurgu iute, acolo s'a intemplat si istoriór'a urmatóre. Vaporulu „America“ plutea din San-Francisco catra San-Juan-del-Sur. De odata se latí pe naia scirea, cá o parchia, care e intr'unu cabinu separatu, nu s'a cununatu inca neci candu. Scirea asta ajunsé pana la audiulu capitanului, carele ca omu seriosu nu voiá sé suferé pe nai'a sa neci o immoralitate. Deci chiamá inaintea sa pe junii acusati si li spusé ce se vorbesce despre ei. „Dle capitanu, díse junele, noi chiar acuma venim de la cununi'a nóstra, care se intemplá in San-José.“ — „Asié dara — respunse capitanulu, aretati-mi adeverinti'a de cununia.“ Cercara si éra si cercara, dar adeverinti'a nu se mai gasí. Atunci capitanulu se intorse catra unu matrosu si i díse: „Du-te chiama preotulu si patru martori!“ Cei chiamati numai decátu se infatísiera. Junele indesiertu se escusá. Peste cinci minute fu cununatu de nou cu — muicrea sa.

** (Din Parisu) se scrie, cá archiduces'a Matilda, carea se amintese ca mirés'a clironomului italianu, ar capeté de zestre Tirolulu de média-di.

** (Femeile din Parisu) adreséza catra corpulu legislativu o rogare, ca acesta sé ingreunedie cu dare pe toti — holteii tomnatici.

Modele de brodarii.

(Suplementu la nrulu de acuma.)

1. Garnitura pentru feliurite scopuri. — 2. Litere brodate: Maria. — 3. Cotu de batista. — 4. Coróna. — 5. Brodaria pentru secuítetu. — 6. Pentru camesie. — 7. Alta forma de coróna. — 8. 9. Decoratiuni. — 10. Guleru. — 11. Irina. — 12. 13. 14. Decoratiuni. — 15. Brodaria pentru sucne. — 16. Anastasia. — 17. O flóre. — 18. Decoratiune. — 19. D. — 20. Coróna. — 21. Decoratiune pentru cotu. — 22. Brodaria pentru sucne. — 23. O. H. — 24. B. W. — 25. Coróna. — 26. 27. Decoratiuni. — 28. C. A. — 29. Ana. — 30. Elena. — 31. Brodaria pentru feliurite obiepte. — 32. 33. Garniture. — 34. Margine pentru batiste.

Gácitura numerica.

De Georgiu Traila.

8.4. (Jidovii asié strigara
Pe Christosu candu restignira :
2.16.7.8. E rotundu ca si pamentulu ;
13.4.15.5.6.9.10. La multi le ocupa gandulu ;
13.6.5.10.7.8. Elu nu arse óre-candu ;
11.4.13.15.12. Ea ne face tremurandu ; —
1.2.15.16.9.8. Melodiosu e placutu ;
12.6.13.8.7.10. Mineralu nepretiuutu ;
1—16. (Lemnu taiatu, uscatu, palitu,
Si totusi a infrunditu.

Deslegarea gáciturei din nr. 9 :

6	25	17	15	2
18	22	5	12	8
10	3	13	23	16
7	14	21	4	19
24	1	9	11	20

Deslegare buna primiramu de la dómn'a Amalia Moldovanu.

Deslegarea gáciturei numerice din nr. 8 : amu mai primit'o de la dómnelle si domniórele Amalia Moldovanu, Regina Colceriu, Elena Petroviciu, si de la dd-nii Basiliu Siuteu, Aureliu Draganu, Stefanu B. Popoviciu.

POSTA REDACTIUNII.

Espedarea icónei Rentornarea lui Davidu se continua si sperámu, cá in decursulu septemanei venitóre toti stim. nostri prenumeranti o voru poté capeté. Totodata facemu de scire, cá acei stim. prenumeranti carii locuescu la sate séu in orasie mai mici, pe unde nu se potu capeté de felu rame si iegí atátu de mari precum recere marimea icónei, si-potu ordiná prin noi rame aurite pentru acestu tablou pomposu. Pretiulu unei rame mai mici, (taiandu-se putíntelu din hartia) impreuna cu ieg'a e 2 fl. — ér o rama chiar asié de mare ca hartia a tabloului constá 2 fl 30. Afa-ra de sum'a acésta mai e de a se alaturá costutu ladutiei in care se va tramite ram'a, adeca 50 cr. Pentru laduti'a in care se voru tramite trei rame la olalta trebue solvitu 1 fl.

Proprietariu, redactoru, respundiatoriu si editoriu : IOSIFU VULCANU.

La nrulu acesta alaturamu: 1. Modele de brodarii. — 2. Cól'a de prenumeratiune la „Familia“ si „Gur'a Satului.“

S'a tiparitu in Pest'a 1867. prin Alesandru Kocsi (in tipograf'a lui Erkövi, Galgóczy si Kocsi.) Piatu'a de pesci Nr. 9.